

Museet i fængslet

Aksel Ib Lundberg
På - Kurt @ Mail, dk

Alle kan besøge museet i Statsfængslet Søbysøgaard ved Nr. Søby. Men der skal en aftale til af hensyn til de indsatte

Det er en smuk oplevelse at bevæge sig ad den snoede vej mod slottet Søbysøgaard.

Den gultalkede hovedbygning rejser sig fra det frodige landskab og slotspladsen, og en lavning på plænen vest for slottet bevidner, at der engang var voldgrav, som sikrede stedet.

Men det er forbudt at nærme sig fængselsområdet uden aftale, og ens færden bliver videoovervåget fra vagstuen.

Voldgraven er ikke nødvendig længere. Indendørs i østfløjen findes et museum, som ikke har fast åbningstid.

Men det åbnes gerne på bestilling, og museet bliver mere og mere interessant at besøge, efterhånden som det udvides og får plads til flere effekter om både slottets historie og dets tid som fængsel.

Det er oftest om aftenen og i weekenden, at museumsleder Kurt Rosenfeldt viser rundt på slottet og museet. Tidspunkter er valgt af hensyn til de indsatte, der ikke skal føle sig som dyr i zoologisk have. De indsatte bor i bygninger uden for selve slottet. Men til daglig bevæger de sig på slottet og i dets omgivelser.

Søbysøgaard er et delvist åbent fængsel, og derfor har de indsatte lov til at bevæge sig uden for området på visse betingelser:

Når de har et ærinde, skal uddannede elever på arbejde, selv om der er både gartneri, malkekærrug og værksteder på Søbysøgaard.

Det var i forbindelse med storkøkkets nedlæggelse, at en udvidelse af museet blev mulig.

I 2002 gik fængslet over til selvforplejning, og da begyndte de indsatte selv at lave mad på afdelingerne. Det frigjorde køkkenet her i østfløjen, og på fængslets 75-års-dag den 11. september 2008 flyttede museet fra kælderens under Majorfløjen til østfløjen, fortæller Kurt Rosenfeldt, der har kontor i hele gavlens bredde.

Museet er klar til at tage imod publikum, der blandt andet kan se effekter fra de indsattes arbejdspladser, deres fritid, læge- og sygepleje, kontskerede knive, telefoner og andre effekter, originale uniformer og meget mere. Nytt i udstillingen er en vagstue fra 1970 med originalt inventar.

Fængstuen gør nok størst indtryk på mange, konstaterer Kurt Rosenfeldt under vores tur rundt i museet.

Fængstuen, som cellen blev kaldt dengang, stammer fra Søbysøgaards periode som ungdomsfængsel. Og selv om udstigten er en slotts- og fornemmer man det ubehagelige i at skulle opholde sig i den smalle celle bag en låst dør.

Og det sprængte pengeskab fra kuppet her på Søbysøgaard i 1991 gør indtryk, siger museumslederen, da vi nærmer os det grønne pengeskab, der blev sværret sort ved eksplosionen.

Også effekter fra lokalernes tid som storkøkken er bevaret, og museet rummer nye effekter, som der ikke var plads til tidligere.

Historien

Søbysøgaard er en herregård, der stammer fra 1400-tallet, men hovedbygningen er fra 1641.

Herregårdens avlsbygninger er fra 1911 og blev i 1989 udvidet med en ny staldbygning, mens avlsbygningerne blev indrettet til værksteder.

I 1933 blev herregården taget i brug som ungdomsfængsel, og der blev opført tre belægningsbygninger på området. I 2003 blev der opført en halvåben afdeling.

Selve hovedbygningen er blandt andet indrettet til kontorer og skole. Siden 1973 har fængslet været anvendt som almindeligt åbent fængsel med betydelig vægt på undervisning.

HISTORIEN:

1480: Den første ejer, Store Jørgen Urne, dør.

Vi kan læse købsbrevet med Østlillemønstrene

2002 blev Kurt Rosenfeldt museumsleder. Han er gået på pension - men var ansat på fængslet i flere end 30 år.

At Steen Højgaard

sh@yems.dk

Museet på Søbysøgaard,

museumsleder Kurt Rosenfeldt,

Statsfængslet på Søbysøgaard,

Søvej 27, Nr. Søby,

5792 Årskov

Tlf: 7255 3701 eller 4076 7475

museum.sobysogaard@outlook.dk

Facebook: Museet på Søbysøgaard